

nunciationem expectanda sit; quamobrem nec repugnat, censuris notatos appellantes interpositis cautionibus absolvi, cap. 25. de appellation., quæ sanè absolutio inutilis omninò esset, si censura ipsa abs iudice in primo iudicio illata in suspenso maneret. Alterum est, quando utilitas Ecclesiæ gravis non patitur sententiam diu in suspenso manere, argumento legis unicæ cod. si de momentaria possessione, uti evenit in eo casu, quo Episcopus, Parocho inidoneo remoto, Vicarium causa gerendi Parochialis officii substituat, Concilio Tridentino sess. 21. de ref. cap. 6., aut quo Episcopus quemquam residentia legibus non parentem, & contumacem à beneficiis præsertim Parochialibus removeat, aliumque sufficiat, cap. 6. de cleric. non resid., Concilio Tridentino sess. 23. de ref. cap. 1. in fine, aut quo Episcopus occasione publicarum solemnitatum in-

ter clericos, religiososve, deffiniat, quis cui præcedat, ne interea sacra turbentur, Concilio Tridentino sess. 25. de regularibus, cap. 13. Postremum est, quando Episcopus non in figura iudicii sententiam profert, sed extra ordinem ex officio corrigit notorios quosdam excessus ad publica advertenda scandala, uti contingit in specie capitis 14. sess. 25. de ref. in Concilio Tridentino, ubi eo ipso, quo mandatur Episcopis, ut procedant adversus clericos concubinos sine strepitu, & figura iudicii, mandatur etiam, ne quævis appellatio sententiæ executionem impediatur, aut suspendatur. Id etiam generaliter contingit, cum Episcopus visitans diocesim cleri mores in ipso visitationis actu pastoralis potius adfectione, quam judiciali censura reformatur, cap. 13. de offic. iud. ordin., Concilio Tridentino sess. 24. de reform. cap. 10.

CAPUT IV.

De Archiepiscoporum, Primatum, & Patriarcharum insignibus.

Huc referendus est titulus de auctoritate, & usu pallii, lib. 1. tit. 8.

SI quis à me percunctaretur, an Archiepiscoporum, cæterorumque superiorum Antistitum munus in onere potius, an in honore consistat, vererem ego cum Augustino in can. 11. caus. 8. quæst. 1., ne æquè gravissimum onus, ac præclarum decus in eo officio agnoscerem. Id potissimum veluti symbolis demonstrant Archiepiscopalia insignia. Ut enim omittam insignia illa recensere singularia Patriarcharum Græcorum, qualis erat fax ante ipsos præferenda, singulari etiam privilegio concessa Archiepiscopis Bulgaricæ, & Cypri, quemadmodum Balsamon in Melete testatur, duo sunt hodie communia Patriarchis, Primatibus, & Archiepiscopis universis, pal-

lium, & crux ante illos incedentes erigenda, quamquam aliquando ex singulari Pontificis Maximi privilegio etiam inferioribus quibusdam Episcopis, licet perrarò, concessa deprehendantur, toto tit. de auctorit. & usu pallii, cap. 23. de privileg., Clement. 2. eod. tit. Nimirum pallium Regale est insigne, in quo honor Archiepiscopalis ostenditur; Crux verò christianæ patientiæ argumentum, quo onus Archiepiscopi designatur.

Sive de cruce, sive de pallio Archiepiscopali sermo sit, hoc initio statui potest generale principium: scilicet fuisse olim utrumque insigne Pontificis Maximi, quod deinde majoribus Episcopis, qui propiùs ad Pontificem eundem ac-

cederent, & in Episcopos saltem nonnullos jurisdictionem exercerent, ex speciali liberalitate concessum est. Multa sanè inde derivant consecratoria. Primum est, jus & pallii, & crucis privilegiorum esse, eandemque de eo capi semper interpretationem debere, quæ capitur in iuribus privilegiariis universis, cap. 23. de privilegiis, Clement. 2. eod. tit. Secundum est, concedi solere Legatis Apostolicis insigni quadam legatione unà cum maxima jurisdictione fungentibus. Tertium est, concedi solere Vicariis Apostolicæ Sedis, cap. 1. ut lite pendente. Quartum est, exinde intelligi commodissimè, quare Archiepiscopis universis concedatur; quia nimirum in Episcopos Provinciales vices quodammodò gerunt Apostolicæ Sedis, dicta Clement. 2. de privilegiis. Quintum est, Archiepiscopos jure crucis ante se deferendæ, palliique gestandi tantum gaudere in provincia, non extra provinciam, quod tantum intra provinciam vice Sedis Apostolicæ fungantur. Sextum est, Archiepiscopos, præsentem Pontificem Maximo, vel ejus Legato, nec pallio, neque elata cruce uti posse, quasi cesset Vicaria illa Archiepiscopalis persona, ubi per se, vel per Legatum suum extra ordinem missum Pontifex Maximus præsens adest. Septimum est, translato Archiepiscopo ad alium Episcopatum jus competens ex vi Archiepiscopalis depositæ dignitatis expirare, nec propterea pallii pristino jure potiri, aut pristino jure efferendæ crucis, nisi Ecclesia, ad quam translatus fuerit, simili metropolitana dignitate polleat. Octavum, & postremum est, jus pallii, & crucis non fieri commune Coadjutori Archiepiscopi, etiam si datus fuerit cum jure futuræ successionis; ita postulante privilegii natura, quæ non patitur, jura singularia de persona in personam facile extendi.

Jam verò ut specialiter nunc & de cruce, & de pallio disseram, ajo in primis, delationem erectæ crucis insigne

olim fuisse Pontificum Maximorum, quod primum ab ipsis concessum fuisse Legatis conspicua quadam legatione fungentibus, inde Patriarchis, ac Primatibus demonstrat Thomassinus in parte 4. disciplinæ ecclesiasticæ lib. 4. cap. 39., cap. 23. de privileg. Visum paulatim fuit, ut simili prærogativa donarentur illi, qui vi sui Episcopatus Vicarii Apostolici dicebantur. Hinc Archiepiscopus Eboracensis in tota Anglia incedens ex singulari privilegio crucem ante se deferbat, cap. 1. ut lite pendente. Tandem id universis Archiepiscopis commune factum est, Clement. 2. de privileg., ex qua etiam constat, delationem crucis in tota provincia Archiepiscopo permitti, etiam si de locis agatur abs jurisdictione ejus exemptis; in istis enim in vestigium saltem veteris potestatis Metropolitanæ honor, & reverentia debetur. Illud Archiepiscopis, iisve majoribus Prælatibus observandum est, ut extra suam provinciam eo jure nunquam utantur, argumento cap. 5. de auctorit., & usu pallii, proindeque qui Archiepiscopi, vel Primates, vel Patriarchæ in partibus nominantur, ab eisdem insignibus abstinere debeant, quod extra provinciam constituti perpetuò sint; imò etiam si ad aliam provinciam, aut diocesim invitentur, non poterunt facultatem à Diocesano invitante iis insignibus utendi obtinere; siquidem usus insignium extra provinciam non tam prohibetur, ne fraus fiat jurisdictioni Diocesano, quàm ne privilegia singularia à Pontifice Maximo concessa latius extendantur. Præterea observandum est, ne in provincia quidem eo jure Archiepiscopus, iisve majores Prælatos uti posse, quoties, uti superius dictum est, vel adsit Pontifex Maximus, vel Legatus à latere, vel alius Pontificus Legatus, qui tamen utatur insignibus Apostolicæ dignitatis, dicto cap. 23. de privilegiis. Denegantur item insignia deferendæ crucis coadjutoribus illorum Prælatorum, etiam si jus habeant futuræ suc-

successionis, quod necdum ii proprie dignitatem adepti esse intelliguntur. Quod si contingat, Archiepiscopum, Primatem, vel Patriarcham juri suæ Ecclesiæ cedere, & aliò transferri in Ecclesiam merè Episcopalem, licet translato nomen Archiepiscopi, Primatis, vel Patriarchæ retinere liceat, non tamen libet crucem ante se deferri mandare, cum crucis delatio non tam dignitatis sit, quam jurisdictionis Archiepiscopalis argumentum. Paucis hæc attigisse sufficiat; jam enim sub capitis hujus initium demonstratum est, quo ex principio hæc omnia veluti consecraria pendant; mihi autem satis est certas præstituisse causas, quas cum prudens quisque contempletur, tum statim vim consecratorum agnoscat.

De pallio, quod hodie alterum est majorum Antistitum insigne, multa tradi à nostris solent, sed adeo involuta, ut vix patere possit, qualis fuerit illius origo, qualis forma, vel ratio. Ut plurimum enim hodiernum Episcopale pallium cum antiquo confundunt, nec in ipsis palliis veterum satis distinguunt Pontificale pallium à vulgari. Ego observo, olim quidem Christianos pallio juxta usum Philosophorum amictos incessisse, atque à Romana toga, velut à cultiore, & elegantiore habitu, humilitatis causa abstinuisse, uti tradit Quintus Septimius Florens in libro de pallio, & B. Rhenanus in librum Tertulliani de pallio. Hoc pallii genus laneum erat, ut plurimum pulli, id est subobscuri coloris, & quadrangulare, cujus scilicet duo anguli ante pectus juncti integrum pallium à tergo pendens substinebant, uti demonstravit Joannes Lami in libello de eruditione Apostolorum cap. 4. digressionem 1. Verum hoc erat vulgare pallium, quod nihil habet commune cum eo, de quo in præsentia quaerimus. Fuit aliud Regale pallium, quo primum Imperatores uti fuerunt ad certum dignitatis, ac majestatis ornamentum. Erat & istud figura vulgaribus pal-

liis valde simile, quod scilicet à collo circum penderet, & ad talos usque proflueret; at contextum ex bysso candente, necnon quibusdam loris, sive virgulis sub collo super humeros, & pectus pendentibus ornatum. Hoc vestimenti genus Imperatores deinde elargiti sunt etiam illis, qui in præcelsa Ecclesiæ dignitate constituti essent. Sic Hieronymus Rubeus in historia Ravennatum edidit quoddam rescriptum sub nomine Theodosii Imperatoris, (quid sit de hujus rescripti fide, atque auctoritate) ex quo anno 432. Ravennatensi Episcopo plures subjiciuntur civitates, & pallii gestandi jus conceditur. Præsertim verò concessum ab Imperatoribus fuisse pallium Romanis Antistitibus, tanquam singulare supremæ in Ecclesia dignitatis ornamentum, liquet ex can. 14. dist. 96., qui licet apocryphus videatur, aliquo tamen momento in re facti valere potest, cum sit antiquus. Porro inter cætera inducitur ibidem Constantinus Imperator ita scribens gratia Romanorum Pontificum: *Contra dimus palatium Imperii nostri Lateranense, deinde diadema, videlicet coronam capitis nostri, simulque Phrygium, necnon & superhumerali, videlicet lorum, quod Imperiale circumdare assolet collum, verum etiam & clamydem purpuream &c.* Quis non agnoscat in postremis his verbis pallium demonstratum? Clamydis enim nomine pallium intelligo, cui lorum, seu superhumerali adsutum erat; dixeris fasciam quandam, sive lineam, quæ pallii ipsius superiorem partem collo adhaerentem ornabat. Itaque interea pallium Pontificium ita elaboratum erat, ut ad talos usque demitteretur, ac flueret, quemadmodum universa veterum monumenta probant, in quibus, ubi de pallio agitur, de eo sermo fit, tanquam de vestimenti genere splendidissimo. Fuit etiam variis crucibus in tota sui latitudine depictum; at quod potissimum in pallio considerabatur, erat fascia illa superhumeralis, sive lorum, in qua situm esse quoddam

in-

insigne Regium credebatur. Interea Pontifices Maximi Legatis suis concesserunt jus pallii, quoties graviolem quandam legationem susciperent, & generaliter Archiepiscopis illis, qui Vicarii Sedis Apostolicæ certis in provinciis designabantur, ut etiam ex exterioribus ornamentis adsumptis viderentur pressius personam Pontificis Maximi sustinere: & quidem in hac pallii concessione consueverunt veniam ab Imperatore petere, ne quod sibi liberalitate Imperatoria concessum erat insigne Imperiale, ad alios liberalitate propria extenderent. Sic Vigilius Papa in Epistola 1. ad Auxanium Arelatensem non primum pallium ipsi Vicariatum Apostolicum gerenti se concessurum scripsit, quam Justiniani Imperatoris concessum postulavisset; & Gregorius Magnus in Epistola ad Brunichildem 11. lib. 11. in editione Maurinorum missurus pallium ad Syagrium Augustodunensem testatur, se hanc facultatem ab Imperatore obtinuisse. Id adeo verum est, ut Episcopi pallio ornati crederent tunc se ex beneficentia potius Imperatoris illud obtinuisse; quò pertinet, quod scribit Liberatus Diaconus in cap. 21. sui Breviarii, videlicet Anthimum Constantinopolitanum Patriarcham à Sede sua dejectum pallium, quod habuit, Imperatoribus reddidisse. Postquam Romanum Imperium à Græcis translatum fuit ad Francos, Romanus Antistes, qui civilem etiam obtinuit in Urbe Romana Principatum, ad Vicarios suos in provinciis constitutos liberè cœpit pallium mittere, tandemque cum Archiepiscopi omnes vices gerere Pontificias viderentur, eundem pallii usum obtinere; quo tempore duplex invaluit disciplina; primum enim pallium inter sacra, & verè ecclesiastica ornamenta haberi cœpit; deinde nova forma pallio indita fuit. Si quidem cum vetustum idem pallium constaret ex proluxa clamyde variis crucibus depicta, item ex superhumerali, sive loro, quod erat potissimum in pallio ornamentum; pallium novum in so-

lo superhumerali, sive loro consistere cœpit, ut commodius ad Archiepiscopos variis in provinciis constitutos mitteretur à Romano Pontifice, & cruces in eodem superhumerali ad sui cœperunt, quæ olim in tota clamyde pingebantur, quasi in sola fascia antiquum adhuc pallium exhibeatur, utpotè quæ olim tanquam præcipua in pallio considerabatur. Quicumque hæc benè, accuratèque perpendat, facilè interpretabitur canonem 1. & sequentes dist. 100., multa enim ibidem sunt, quæ formam quidem recentiori disciplinæ, aut saltem occasionem dederunt; sunt tamen singula ad sua tempora redigenda, quando, ut diximus, pallii jura variis vicissitudinibus fuisse constat obnoxia.

Recentioribus sæculis, nimirum ab edito Gratiani Codice, editisque Decretalibus in Gregoriano Codice insertis, plures regulæ de usu pallii, & potestate illorum, qui pallio utuntur, statutæ fuerunt, vel quæ ad pallium ipsum ejusdemque petitionem, concessionemque referuntur, vel ad eos, qui pallium concedunt, vel ad eos, qui pallium suscipiunt, vel denique seu ad tempora, seu ad loca, in quibus pallii usus permittitur.

Quò ad ipsum pallium attinet, invaluit, ut textatur ex candida lana, ea forma, ut habeat circulum humeros constringentem, & duas lineas, sive fasciolas ab utraque parte dependentes, ut aliquod intextas habeat purpureas cruces, ut duplex à sinistris sit, simplex à dextris, ut denique in tres partes concisum tribus infictis acubus jungatur, seu consuatur. Illud, quod in Latina Ecclesia petitur à Romano Pontifice, ab eodem Pontifice benedicatur ad monumentum S. Petri, ex quo deinde adportatur, unde illud sumi dicitur de Sancti Petri corpore, cap. 4. vers. *Cum igitur* de electione. Formula petendi pallii vehementibus precibus concipi solet, ut ex. gr. impetraturus dicat, se *instantanter, instantius, instantissime* petere; quod inductum fuit ex can. 2. dist. 100., ubi cau-

cantum adparet, pallium concedendum non esse, nisi fortiter postulanti; quamquam hæc verba meo iudicio referenda potius fuissent ad adjuncta ætatis Gregorii Magni ejus canonis auctoris, quando ad impetrationem pallii intervenire solebat Imperialis consensio, & quando pallium insigne erat Imperatorium, quod propterea sine discrimine cuicumque petenti Archiepiscopo concedebatur, eoque minus ulla imminerebat Archiepiscopis pallii petendi obligatio. Nihil autem refert, an ab Archiepiscopo in propria persona petatur, an per procuratorem, dummodò hic mandatum habeat speciale. Illud quoque obtinuit, ut, quo tempore pallium peteretur, & fieret fidei professio, & consuetum jusjurandum, quo inter cætera spondeat, qui pallium suscipit, se Pontifici Maximo & obedientiam & reverentiam exhibiturum, cap. 4. de elect. argumento canonis 9. dist. 100. Cum enim liqueat ex dicto can. 9., Pontificem Maximum pallium concedentem consuevisse Antistitibus nonnulla singularia privilegia, & munera elargiri, congruum profectò erat, ut iidem Antistites caveant, se ritè, rectèque muneribus eisdem singularibus functuros. Eam ob rem cum olim & fidei professio, & jusjurandum tempore consecrationis elicerentur, obtinuit, ut eadem tempora trium mensium, quæ conceduntur electis confirmatis, ut consecrationem petant, concedantur quoque pallium suscepturis, quæ nunquam, nisi legitima subsit causa, excedantur, can. 1. dist. 100., cujus sententia perperam tributa Pelagio Papæ tribui rectius debuisset Concilio Ravennatensi anni 877., quemadmodum observavi in meis animadversionibus in Gratianum. Hæc enim disciplina primùm in laudato Ravennatensi Concilio constituta est, confirmataque à Gregorio VII. in epistola I. lib. 9. Regesti, quibus addi potest Concilium Tridentinum in sess. 7. de reform. cap. 9. Cum verò tradidit cœperit, per pallium Pontificalis officii plenitudinem Archiepiscopalis nomi-

nis appellatione conferri, cap. 3. de auctorit., & usu pallii, recepta disciplina fuit, qua Archiepiscopus utut consecratus ante receptum pallium à certis sui muneris functionibus abstineret. Jam id, fateor, à nonnullis relatum est ad tempora Pelagii Papæ, sive primus fuerit, sive secundus, ille profectò, cui tribuitur canon 1. dist. 100. sed, ut modò adnotabam, monumentum illud apocryphum est, quamquam, occasionem dare potuerit novæ statuendæ disciplinæ, quæ scripta lege, confirmare cœpit in Concilio Ravennatensi anni 877., can. 1. & 2. ibi: *Quisquis Metropolitanus intra tres menses consecrationis suæ ad fidem suam exponendam, palliumque suscipiendum ab Apostolica Sede, nulla inevitabili necessitate imminente, non miserit, commissa sibi careat dignitate; ita ut tamdiu Episcopali illi Sedi cedat, omnique consecrandi licentia careat, quamdiu in exponenda fide, & in expetendo pallio priscum morem contempserit &c.* Dixi, necdum recepto pallio à certis muneris functionibus esse abstinendum. Qualia hæc sint, exprimuntur in cap. 28. vers. *Super eo* in fine de elect., nimirum convocare Concilium, conficere Chrisma, dedicare Basilicas, ordinare Clericos, & Episcopos consecrare. In conspectu hujus capituli ego arbitror, hæc, quæ ibidem exprimuntur, non tanquam generalis regulæ exempla proponi, sed potius tanquam certa munera, à quibus Archiepiscopi necdum pallium consecuti abstineant, integra manente in aliis minimè expressis & Episcopali, & Archiepiscopali jurisdictione. Neque verò aberrare me ita sentientem sinit Alexander III. in cap. 11. eod. tit., dum rescripsit, Metropolitanum ante susceptionem pallii adhuc potuisse mandare suffraganei Episcopi consecrationem ab alio Episcopo faciendam, licet ipse consecrare suffraganeum electum minimè potuisset. Quid verò est, quod subjicitur in dicto cap. 28. *Multum profectò præsumat, qui, antequam impetret pallium, clericos ordinare festinat, cum id non tanquam simplex Episcopus, sed tanquam Archi-*

chiepiscopus facere videatur? Num fortè vel à vero aberravit Innocentius III., cum facultatem clericorum ordinandorum non Episcopali, sed Archiepiscopali potestati adscripsit, quando aliàs vulgaris res est, unumquemque Episcopum posse clericos suæ diocesis ordinare; vel generalem regulam statuit, nihil Archiepiscopum posse facere ante acceptum pallium, in quo non Episcopalis sed Metropolitana jurisdictio exerceatur, quod tamen esset contra doctrinam Alexandri III. in dicto cap. 11. statuentis, Archiepiscopum ante susceptum pallium mandare posse, ut Suffraganeus consecratur, quia in re non Episcopalis, sed Metropolitana jurisdictio exerceatur; vel denique sibi met contradicet idem Innocentius, quando videtur distinguere inter Episcopalem, & Archiepiscopalem jurisdictionem, & tradere, ante susceptum pallium exerceri posse Episcopalem tantum, non etiam Archiepiscopalem jurisdictionem, deinde quasi mutata sententia tradere, non licere Archiepiscopo, ante susceptum pallium conficere Chrisma, & dedicare Basilicas, in quibus officiis non Archiepiscopalis, sed Episcopalis jurisdictione explicatur? Ad diluendas, quæ super Innocentianum rescriptum offundi possent, tenebras, præstituenda erit in primis generalis regula; deinde & recta fluat ejusdem rescripti interpretatio, & utilia ad rem nostram consecraria deducuntur. Regula erat moribus confirmata, sive Alexandri III., sive Innocentii III. temporibus, ut ea Episcopalia officia, quæ fierent à Metropolitanis Pontificalia insignia in sua diocesi, vel provincia gestantibus, exerceri non possent ante susceptionem pallii, quin ulla esset distinctio inter ea, quæ ab Archiepiscopo gererentur in diocesi tanquam Episcopo, & ea, quæ gererentur ab Archiepiscopo, tanquam Archiepiscopo; etenim non duæ habebantur dignitates Episcopi, & Archiepiscopi, sed unatantum Archiepiscopalis, quæ Episcopalem sub se continebat; quò pertinent

Tom. I.

laudata illa rescripti verba, *tanquam Archiepiscopus facere videtur*, in quibus notanda est formula per verbum *videtur* expressa; quasi dixerit Innocentius, Archiepiscopum ordinantem clericos reverà quidem Episcopum gerere, sed interea Archiepiscopum videri, propterea quod sacris insignibus indutus Archiepiscopus ordinationem facere debuisset, pallium autem inter sacra insignia recenseretur. En causam, quare ab Archiepiscopo ante pallii susceptionem non essent clerici ordinandi ex Innocentii III. sententia; ex qua insuper intelligimus, quare Innocentius rescribendo adjecerit, Archiepiscopum non posse ante susceptum pallium Chrisma conficere, dedicare Ecclesias, consecrare Episcopos, & Synodum celebrare; in his enim omnibus Archiepiscopus, aut Archiepiscopum, non Episcopum agit; aut si Episcopum agit, ob sacra, quæ suscipit, indumenta non Episcopum, sed Archiepiscopum agere videtur. In iis verò, quæ sine usu Pontificalium geri ab Archiepiscopo possent, admittebatur, Archiepiscopum etiam tanquam Archiepiscopum agere posse ante pallii susceptionem, quò spectat laudata Alexandri III. doctrina in dicto cap. 11. Hinc ego colligo, Archiepiscopum ab Episcopo rogatum, ut in alia diocesi non sibi suffraganea Pontificalia exerceat, aut Ordines conferat, aut Chrisma conficiat, aut Basilicas dedicet, posse adhuc hæc omnia peragere, etiam si necdum pallium susceperit; quia tum nec Archiepiscopum reverà gerit, nec Archiepiscopum gerere ullo modo videtur; proinde huc pertinere non potest allata Innocentii III. ratio.

Pallium in occidentali Ecclesia sive Archiepiscopis, sive Primatibus unus concedit Romanus Antistes. Non ita receptum fuit in Ecclesia orientali; siquidem in eadem etiam Patriarchæ, qualis est Alexandrinus, Antiochenus, Constantinopolitanus, & Hierosolymitanus, unusquisque in suo Patriarchatu pallium con-

P

ce-

cedunt sive Archiepiscopis, sive Primatibus, can. 17. Synodi VIII., cap. 23. de privilegiis. Et quidem olim id liberè à Patriarchis illis fiebat, ita ut ne ipsi quidem à Romano Pontifice pallium obtinere solerent, sed manu sua in Patriarchali Ecclesia caperent, & induerent, uti testatur Liberatus in Breviario cap. 20. Deinde verò, ut clariùs obedientia, & reverentia in Romanam Sedem exhiberetur, cautum fuit, ut non primùm ad concessionem pallii iidem Patriarchæ devenirent, quam ab Apostolica Sede ipsi pallium suscepissent, dicto cap. 23.

Non unicuique petenti conceditur pallium, sed tantùm illis, quos & Sedis dignitas singularis, & merita personæ commendant. Dignam Sedem habere olim is dicebatur, qui Episcopatum teneret, cui esset adnexus Vicariatus Apostolicæ Sedis, can. 10. dist. 100. Hodie verò datur petentibus Patriarchis, Primatibus, & Archiepiscopis universis, non minoribus Episcopis, nisi quædam sit Civitatis Ecclesia, seu Sedes Episcopalis, quæ hoc privilegium à Sede Apostolica obtinuisse probetur, cap. 15. de præsumptionibus. Merita olim ad obtinendum pallium insignia esse debebant, can. 2. dist. 100. Hodie autem statim ac quis dignus Archiepiscopatu deprehenditur, pallio quoque dignus esse intelligitur. Quamobrem statim ac quis est in Archiepiscopum consecratus, non debet in suspensio manere pallii concessio, ex eo fortè, quòd nonnulli adversus eundem Archiepiscopum quidquam objiciant, quamquam post concessionem pallii iudicium de ea re minimè denegetur, extravag. un. de auctorit., & usu pallii. Nemo exinde non colligit, pallii jus partim reale, partim personale esse; reale ex dignitate Sedis, personale ex meritis personæ. Quando verò diversi sunt effectus jurium personalium ab effectibus jurium realium, definiendæ erant species, in quibus pallium modò tanquam jus personale adpareat, modò

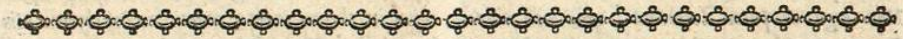
tanquam reale. Quòd reale sit receptum fuit, ut successor in dignitate pari pallii petendi jure gaudeat; item ut translatus Archiepiscopus ad aliam Metropolitanam Ecclesiam non possit priore pallio uti, sed aliud impetrare debeat, cap. 4. de postulat. Prælat. Quod personale sit, receptum fuit, ut Archiepiscopus nequeat alteri pallium suum utendum concedere, idemque vita functus cum eodem pallio sepiatur, cap. 2. de auctorit., & usu pallii.

Si de loco quaratur, intra quem pallii usus permittitur, Summus quidem Pontifex ubique illud deferret; sed Metropolitanus illud tantùm in diocesi sua, vel provincia deferunt, cap. 1. de auctorit., & usu pal., ex quo explicandum est capitulum 6. eod. tit.; quod enim ibidem dicitur *ubicumque* licere, intelligi oportet de universa provincia, non etiam extra eandem, ut hæc monumenta invicem consonent. Excipe tamen casum singularis privilegii, quod quis à Romano Pontifice obtinuisse demonstret, cap. 5. eod. tit. Id verum est, etiam si de locis exemptis agatur, dummodò intra provinciam sitis; Clem. 2. de privilegiis. Hinc colligitur, Patriarchas, Primates, & Archiepiscopos, qui dicuntur in partibus constituti, quod extra provincias sui Episcopatus degere cogantur, pallio uti non posse, uti superius jam traditum est. Adversus hæc vulgò opponi solet lex 1. ff. de offic. Procons., ex qua liquet, insignia à Proconsule deferri posse etiam extra provinciam sibi designatam. Vulgò etiam responderi solet, insignia Proconsularia jurisdictionem Proconsulis designare, non exercitationem jurisdictionis; è contrario insignia Metropolitanorum non tam ad jurisdictionem, quam ad ejusdem exercitationem designandam referri, unde utriusque disciplinæ discrimen eruatur. Ego verò cum intuear, totam hanc rem ab arbitrio illius pendere, qui insignia concessit, verius dixerò, gratia Proconsulum aliquid amplius voluisse Romanos, quam

voluerint Pontifices Maximi gratia Metropolitanorum. Quid enim, si Romanus Antistes etiam non concessa jurisdictionis exercitatione in aliena provincia pallii usum alicui concesserit? Nonne is etiam extra provinciam pallio utetur? argumentum est in dicto cap. 5. de auctorit., & usu pallii.

Denique observandum est, certos sacris canonibus designatos fuisse dies, imò & certa solemnitate adjuncta, quibus Archiepiscopus pallio uti possit, non ex. gr. extra solemnitate Missarum, seu in officiis privatis, can. 6. & 8. dist. 100., non extra Ecclesiam, sive sacras ædes, cap. 1. de auctorit. & usu pallii, non in Missis pro defunctis, cap.

ult. eod. tit., non quibuscumque diebus, sed solemnioribus, cap. 4. & 6. eod. tit. Non est sanè omittendum, Archiepiscopum pallio uti posse, quibus in casibus quamquam Episcopum agat, Archiepiscopum tamen agere videtur, quemadmodum liquet ex iis, quæ superius dicta sunt ad interpretationem capituli 28. de electione. Hujusmodi ordinatio Clericorum, celebratio Concilii, consecratio Basilicarum, consecratio Episcoporum, & consecratio Chrismatis. Statim ac enim cautum est, ne Archiepiscopus hæc peragat ante susceptum pallium, tacitè insinuatam videtur, ut in istis officiis deceat, Archiepiscopum pallio ornatum procedere.

DISSERTATIO QUARTA DE EPISCOPIS.

CAPUT I.

De Ordine Episcopali.

Huc referendus est titulus 15. lib. 1.

Vetustis civilibus Romanorum officiis multa ad significandas Ecclesiasticas dignitates derivata sunt nomina. Qui pani præerant, & cæteris venalibus rebus, quæ Civitatum populis ad quotidianum victum usui erant, Episcopos nominatos fuisse testatur Charisius in leg. 18. §. 10. ff. de muner. & honor. Eodem nomine Ecclesia appellavit Apostolorum in ordine successores, vulgato vocabulo quasi speculatores, can. 1. dist. 21., seu quasi qui in populi vitam, & mores intendunt, uti interpretatur Augustinus in can. 11. caus. 8. quæst. 1., quamquam aliis nominibus sæpè donaverit, nimirum sum-

morum Sacerdotum, can. 6. caus. 3. quæst. 1., can. 16. caus. 12. quæst. 1., cap. un. vers. *Per frontis* de sacra unctione Pontificum, can. 4. caus. 7. quæst. 1., cap. 4. de sent. excom. in 6., Pastorum, cap. 56. de elect., Præsulum, cap. 11. de tempor. ordin., & Antistitem, ut alia omittam similia numero plurima. Porro isti sunt, quibus divino jure Ecclesiarum fuit cura commissa, quos adloquens Paulus agebat in cap. 20. Actuum Apostolicorum: *Attendite, vobis, & universo gregi, in quo vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei;* quæ ad verba respexit Concilium Tridentinum in sess. 6. de refor. cap. 1. Id adeo verum est, ut Augustinus muneris sui